KA 34: De opkomst van emancipatiebewegingen

Emancipatie = letterlijk: bevrijding / loskomen van overheersing
= in de praktijk, het verkrijgen van gelijke rechten

Wie?

1) **Arbeiders**:
- wilden betere leef- en werkomstandigheden en kiesrecht
- kregen steun in hun strijd van vakbonden en van de socialistische partijen
Successen: algemeen kiesrecht 1917/1919 (NL)

2) **Vrouwen:**
- wilden gelijke kansen in het onderwijs (A. Jacobs)
- wilden betere leefomstandigheden / mogelijkheden tot geboorteregeling (W. Drucker)
- kregen bij hun strijd steun van feministische organisaties en (soms) van liberale en van socialistische partijen
Successen: openstelling Universiteit / algemeen vrouwenkiesrecht (1919)

3) **Katholieken** (alleen in NL)
- wilden gelijke kansen bij overheidsfunctie
- wilden niet langer 2e rangsburgers zijn
Successen: 1854: openstelling overheidsambten

Gevolg van de emancipatie beweging in Nederland: Verzuiling